

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న పరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం

శ్రీ కోట నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయణం,
హేమంత ఋతువు ,వార్షిక మూసం

554

బహుళ పాడ్యమి - 02.12.2024

జేష్ఠ -సోమవారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే , సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం,దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం,సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసం రక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం శతతమసర్గ శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే శతతమస్కంధః

కచ్చిదర్థం వినిశ్చిత్య లఘుమూలం మహోదయమ్ ।
క్షిప్రమారభసే కర్తుం న దీర్ఘయసి రాఘవ ॥ 100.20 ॥

కచ్చిత్తే సుకృతాన్యేవ కృతరూపాణి వా పునః ।
విదుస్తే సర్వకార్యాణి న కర్తవ్యాని పార్థివాః ॥ 100.21 ॥

కచ్చిన్న తర్కైర్యుక్త్యా వా యే చాప్యపరికీర్తితాః ।
త్వయా వా తవ వాఽమాత్యైః బుధ్యతే తాత మన్రితమ్ ॥ 100.22 ॥

కచ్చిత్సహస్రాన్మూర్ఖాణామ్ ఏకమిచ్ఛసి పణ్డితమ్ ।
పణ్డితో హ్యర్థకృచ్ఛేషు కుర్యాన్నిశ్చేయసం మహత్ ॥ 100.23 ॥

సహస్రాణ్యపి మూర్ఖాణాం యుద్యుపాస్తే మహీపతిః ।
అథవాప్యయుతాన్యేవ నాస్తి తేషు సహాయతా ॥ 100.24 ॥

ఏకోఽప్యమాత్యో మేధావీ శూరో దక్షో విచక్షణః ।
రాజానం రాజమాత్రం వా ప్రాపయేన్మహతీం శ్రియమ్ ॥ 100.25 ॥

కచ్చిన్ముఖ్యా మహోత్సేవ మధ్యమేషు చ మధ్యమాః ।
జఘన్యాశ్చ జఘన్యేషు భృత్యాః కర్మసు యోజితాః ॥ 100.26 ॥

అమాత్యానుపధాఽతీతాన్ పితృపైతామహోఞ్ఞుచీన్ ।
శ్రేష్ఠాన్ శ్రేష్ఠేషు కచ్చిత్త్వం నియోజయసి కర్మసు ॥ 100.27 ॥

కచ్చిన్నోగ్రేణ దణ్డేన భృశముద్వేజితప్రజమ్ ।
రాష్ట్రం తవానుజానన్తి మన్రిణః కైకయాసుత ॥ 100.28 ॥

కచ్చిత్త్వాం నావజానన్తి యాజకాః పతితం యథా ।
ఉగ్రప్రతిగ్రహీతారం కామయానమివ స్త్రియః ॥ 100.29 ॥

ఉపాయకుశలం వైద్యం భృత్యసందూషణే రతమ్ ।
శూరమైశ్వర్యకామం చ యో న హన్తి స వధ్యతే ॥ 100.30 ॥

కచ్చిద్బుష్టశ్చ శూరశ్చ మతిమాన్ ధృతిమాన్ శుచిః ।
కులీనశ్చానురక్తశ్చ దక్షస్సేనాపతిః కృతః ॥ 100.31 ॥

బలవస్తశ్చ కచ్చిత్రే ముఖ్యా యుద్ధవిశారదాః ।
దృష్టాపదానా విక్రాంతాః త్వయా సత్కృత్యమానితాః॥   ॥ 100.32 ॥

కచ్చిద్బలస్య భక్తం చ వేతనం చ యథోచితమ్ ।
సప్రూప్తకాలం దాతవ్యం దదాసి న విలంబుసే॥   ॥ 100.33 ॥

కాలాతిక్రమణాచ్చైవ భక్తవేతనయోర్భృతాః ।
భర్తుః కుప్యన్తి దుస్యన్తి సోఽనర్థః సుమహాన్ స్మృతః॥   ॥ 100.34 ॥

కచ్చిత్సర్వేఽనురక్తాస్త్వాం కులపుత్రాః ప్రధానతః ।
కచ్చిత్రాణాంస్తవార్థేషు సన్త్యజన్తి సమాహితాః ॥   ॥ 100.35 ॥

కచ్చిజ్ఞానపదో విద్వాన్ దక్షిణః ప్రతిభానవాన్ ।
యథోక్తవాదీ దూతస్తే కృతో భరత పణ్డితః ॥   ॥ 100.36 ॥

కచ్చిదష్టాదశాన్యేషు స్వపక్షే దశ పశ్చ చ ।
త్రిభిస్త్రిభిరవిజ్ఞాతైః వేత్సి తీర్థాని చారకైః ॥   ॥ 100.37 ॥

కచ్చిద్వ్యపాస్తానహితాన్ ప్రతియాతాంశ్చ సర్వదా ।
దుర్బలాననవజ్ఞాయ వర్తసే రిపుసూదన ॥   ॥ 100.38 ॥

కచ్చిన్న లోకాయతికాన్ బ్రాహ్మణాంస్తాత సేవసే ॥
అనర్థకుశలా హ్యేతే బాలాః పణ్డితమానినః ॥   ॥ 100.39 ॥

ధర్మశాస్త్రేషు ముఖ్యేషు విద్యమానేషు దుర్బుధాః ।
బుద్ధిమాన్వీక్షికిం ప్రాప్య నిరర్థం ప్రవదన్తి తే ॥   ॥ 100.40 ॥

వీరైరధ్యుషితాం పూర్వమ్ అస్మాకం తాత పూర్వకైః ।
సత్యనామాం దృఢ ద్వారాం హస్త్యశ్వరథసంకులామ్ ॥   ॥ 100.41 ॥

బ్రాహ్మణైః క్షత్రియైర్వైశ్యైః స్వకర్మనిరతైస్సదా ।
జితేంద్రియైర్మహోత్సాహైః వృతామార్వైస్సహస్రశః ॥   ॥ 100.42 ॥

ప్రాసాదైర్వివిధాకారైః వృతాం వైద్యజనాకులామ్ ।
కచ్చిత్సుముదితాం స్ఫీతామ్ అయోధ్యాం పరిరక్షసి ॥   ॥ 100.43 ॥

కచ్చిచ్చిత్యశతైర్జుష్టః సునివిష్టజనాకులః ।
దేవస్థానైః ప్రసాభిశ్చ తటాకైశ్చోపశోభితః ॥ 100.44 ॥

ప్రహృష్టనరనారీకః సమాజోత్సవశోభితః ।
సుకృష్టసిమా పశుమాన్ హింసాభిః పరివర్జితః ॥ 100.45 ॥

అదేవమాతృకో రమ్యః శ్వాపదైః పరివర్జితః ।
పరిత్యక్తో భయైస్సర్వైః ఖనిభిశ్చోపశోభితః ॥ 100.46 ॥

వివర్జితో నరైః పాపైః మమ పూర్వైస్సురక్షితః ।
కచ్చిజ్జనపదస్సీతః సుఖం వసతి రాఘవ ॥ 100.47 ॥

కచ్చితై దయితాస్సర్వే కృషిగోరక్షజీవినః ।
వార్తాయాం సంశ్రితస్తాత లోకో హి సుఖమేధతే ॥ 100.48 ॥

తేషాం గుప్తిపరీహారైః కచ్చితై భరణం కృతమ్ ।
రక్ష్యా హి రాజ్ఞా ధర్మేణ సర్వే విషయవాసినః ॥ 100.49 ॥

కచ్చిస్త్రియస్సాన్వయసి కచ్చితాశ్చ సురక్షితాః ।
కచ్చిన్న శ్రద్ధాదాస్యాసాం కచ్చిద్గుహ్యం న భాషసే ॥ 100.50 ॥

కచ్చిన్నాగవనం గుప్తం కచ్చితై సన్తి ధేనుకాః ।
కచ్చిన్న గణికాశ్వానాం కుంజరాణాం చ తృప్యసి ॥ 100.51 ॥

కచ్చిద్దర్శయసే నిత్యం మనుష్యాణాం విభూషితమ్ ।
ఉత్థాయోత్థాయ పూర్వాహ్నే రాజపుత్ర మహాపథే ॥ 100.52 ॥

కచ్చిన్న సర్వే కర్మాంతాః ప్రత్యక్షాస్తేఽవిశంకయా ।
సర్వే వా పునరుత్పృష్టా మధ్యమేవాత్ర కారణమ్ ॥ 100.53 ॥

కచ్చిత్సర్వాణి దుర్గాణి ధనధాన్యాయుధోదకైః ।
యన్తైశ్చ పరిపూర్ణాని తథా శిల్పిధనుర్ధరైః ॥ 100.54 ॥

ఆయస్తే విపులః కచ్చిత్ కచ్చిదల్పతరో వ్యయః ।
అపాత్రేషు న తే కచ్చిత్ కోశో గచ్ఛతి రాఘవ ॥ 100.55 ॥

దేవతార్థే చ పిత్రార్థే బ్రాహ్మణాభ్యాగతేషు చ ।
యోధేషు మిత్రవర్గేషు కచ్చిద్గచ్ఛతి తే వ్యయః॥ 100.56 ॥

కచ్చిదార్యో విశుద్ధాత్మా క్షారితశ్చోరకర్మణా ।
అపృష్టశ్చాస్త్రకుశలైః న లోభాద్వద్యతే శుచిః ॥ 100.57 ॥

గృహీతజ్ఞైవ పృష్టశ్చ కాలే దృష్టస్సకారణః ।
కచ్చిన్న ముచ్యతే చోరః ధనలోభాన్నరక్షభ॥ 100.58 ॥

వ్యసనే కచ్చిదాధ్యస్య దుర్గతస్య చ రాఘవ ।
అర్థం విరాగాః పశ్యన్తి తవామాత్యా బహుశ్రుతాః ॥ 100.59 ॥

యాని మిథ్యాఽభిశస్తానాం పతన్త్యస్రాణి రాఘవ ।
తాని పుత్రాన్పశున్ ఘ్నన్తి ప్రీత్యర్థమనుశాసతః ॥ 100.60 ॥

కచ్చిద్వృద్ధాంశ్చ బాలాంశ్చ వైద్యాముఖ్యాంశ్చ రాఘవ ।
దానేన మనసా వాచా త్రిభిరేతైర్బుభూషసే ॥ 100.61 ॥

కచ్చిద్గురూంశ్చ వృద్ధాంశ్చ తాపసాన్ దేవతాతిథీన్ ।
చైత్యాంశ్చ సర్వాన్సిద్ధార్థాన్ బ్రాహ్మణాంశ్చ నమస్యసి ॥ 100.62 ॥

కచ్చిదర్థేన వా ధర్మమ్ అర్థం ధర్మేణ వా పునః ।
ఉభౌ వా ప్రీతిలోభేన కామేన చ న బాధసే ॥ 100.63 ॥

ఇత్యార్థే శీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే శతతమస్కర్ణః

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

॥ శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః ॥

అథ భస్మస్థలి శ్లోకమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగానే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రీయం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే, సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ సప్త్రహస్థాస్థినో

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
దీర్ఘాయుష్స్యైహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వన్తు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రాధ్ననో : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ : శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

